

DRYSAU AGORED RHUTHUN

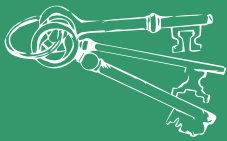
DATHLIAD O BENSÆRNAIETH A THREFTADAETH

RUTHIN OPEN DOORS

A CELEBRATION OF ARCHITECTURE AND HERITAGE

Rhuthun a'r Cylch/Ruthin and District

Medi /September 2017

Tref Rhuthun
Ruthin Town
2 & 3
Medi/September

Ardal o Rhuthun
Ruthin District
9 & 10
Medi/September

Mae'r **PENWYTHNOS TREFTADAETH** diddorol hwn yn rhan o raglen sy'n digwydd ledled Ewrop sy'n cael ei gynnal yma gan Rhuthun a'r Cylch, Cadw a Chyngor Sir Ddinbych

These fascinating **HERITAGE WEEKENDS** are part of a European wide programme and brought to you by Ruthin and District Civic Association, Cadw and Denbighshire County Council

www.opendoorsdenbighshire.org.uk

@opendoorsDB

/Drysau Agored Sir Dinbych
/Open Doors Denbighshire

Dryisiau Agored Rhuthun a'r Cylch Ruthin and District Open Doors

Mis Medi 2017 / September 2017

CROESO I DRYISIAU AGORED / WELCOME TO OPEN DOORS

DATHLIAD O BENSAERNIAETH A THREFTADAETH CYMRU

Yn cynnig i chwi gyfle i agor drysau lluo o adeiladau hanesyddol ac eiconig yn Rhuthun a'r Cylch, ac i archwilio eu tryorsau cudd. Ymunwch a thaith gerdded gyda thywysydd gwybodus, a dysgwch am fywydau ac amserau y gorffennol - wedi mynd ond heb eu anghofio. Porwch dros y llyfr tywys, ac ymunwch a ni i brofi hanes a diwylliant yr ardal!

ALLWEDD I'R SYMBOLAU

- AMSERAU AGOR/AMSERAU TEITHIAU
- MANYLION ARCHEBU
- RHIF FFON AR GYFER ARCHEBU
- SAFLE CYFARFOD
- HYGyrCHEDD
- CYFARWYDDIADAU

ARCHEBU TEITHIAU AC YMWELIADAU

Mae angen archebu ymlaen llaw i rai digwyddiadau, teithiau ac ymweliadau - gweler manylion unigol os gwelwch yn dda. Os na nodir yn wahanol, gellir archebu drwy ffonio **Llyfrgell Rhuthun** ar **01824 705274** ymlaen llaw

***Nodwch os gwelwch yn dda** nad oes mynediad am ddim i Nantclwyd y Dre heb archebu ymlaen llaw ar daith ar amser arbennig. Nid yw teithiau wedi eu harchebu ymlaen llaw i Garchar Rhuthun yn rhoi mynediad am ddim. Rhaid talu y pris arferol i ymweld a'r atyniadau yma.*

WALES' OWN CELEBRATION OF ARCHITECTURE AND HERITAGE

Offering you the chance to open the doors to a host of historic and iconic buildings in and around Ruthin, and to step inside to explore the hidden treasures. Take a walking tour with a knowledgeable guide, and learn about lives and times past - gone but not forgotten. Browse the guide book, then join us to experience this area's history and culture!

KEY TO SYMBOLS

- OPENING TIMES/TOUR TIMES
- BOOKING REQUIREMENTS
- TELEPHONE NUMBER FOR BOOKING
- MEETING PLACE
- ACCESSIBILITY
- DIRECTIONS

BOOKING TOURS AND VISITS

Some events, tours and visits require pre-booking - please see individual entries for more information. Unless otherwise stated, bookings can be made by telephoning **Ruthin Library** on **01824 705274** in advance

***Please note** there is no free entry to Nantclwyd y Dre without a pre-booked place on a timed tour. Pre-booked outside tours at Ruthin Gaol do not provide free entry. For entry to these visitor attractions, normal admission charges will apply.*

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

1. LLYFRGELL RHUTHUN

STRYD Y LLYS, LL15 1DS NGR SJ 124 581
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

Prif gwybodaeth y dwirnod hwnnw - lle da i gychwyn.

Mae'r adeilad hwn â gorffennol sy'n gysylltiedig â throsedd a chosb fe'i hadeiladwyd yn 1785 i gadw cofnodion y Brawdlysoedd Mawr ac roedd yn naturiol hefyd i'w ddefnyddio fel Neuadd y Sir, neu lys barn. Wrth i'r adeilad dyfu mewn bri, fe ychwanegwyd portico ynghyd â cholofnau Dorig i'r ffrynt yn ystod 1860au. Fe gynhaliwyd y llys diwethaf yma yn 1974 ond fe barhaodd fel Llys Ynadon nyd at 1986; fe'i troswyd yn llyfrgell yn gynnar yn y 1990au.

Bydd holl wasanaethau'r llyfrgell ar gael trwy gydol y penwythnos. Arddangosfa o ddeunydd lleol hanesyddol ag enillwyr Gwobr Quayle.

Taith dywys hanesyddol o'r llyfrgell Dydd Sul - mae grisiau i'r islawr yn ei wneud yn anaddas i rai.

- 🕒 **Llyfrgell:** Dydd Sadwrn a Dydd Sul
9.30yb - 3.30yp
- 🕒 **Library:** Saturday & Sunday
9.30am - 3.30pm
- 🕒 **Taith dywys Dydd Sul yn unig**
11.00yb
- 🕒 **Guided tour Sunday only** 11.00am
- ♿ Ramp i'r llyfrgell a lifft i'r llaw cyntaf, grisiau i'r islawr
- ♿ Ramp to library and lift to first floor, steps to basement

1. RUTHIN LIBRARY

RECORD STREET, LL15 1DS
NGR SJ 124 581
GRADE II* LISTED BUILDING

Main information point on the day - a good place to start.

This building has a past associated with crime and punishment; built in 1785 to house records of the Courts of Great Assize, it seemed natural also to use it as a County Hall or a courthouse. As the building grew in prestige, a portico complete with Doric columns was added to the front during the 1860s. The court last sat here in 1974, but continued as a Magistrates' Court until 1986; it was converted to a library during the early 1990s.

All library services will be available throughout the weekend. Display of local history material and Quayle Award winners.

Guided historic tour of the library on Sunday - restricted accessibility due to stairs to lower floor.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sul 3 o Fedi
Sunday 3 September

**DAU DIGWYDDIAD ARBENIG I CARWR HYNAFOLION,
CLASUROL A RETRO!
TWO SPECIAL EVENTS FOR LOVERS OF ANTIQUES, VINTAGE
AND RETRO!**

John Ward (born 1938);
a large black and white bowl.
Est. £2000 - £3000

(Adam Partridge Auctioneers & Valuers)

2. GWNEUD CYSYLLTIADAU - CERAMEG: SIWRNAU GREFFT DIWRNOD PRISANT CERAMEG A DYLUNIO CYFOES

Mae Canolfan Grefft Rhuthun yn croesawu Adam Partridge Auctioneers and Valuers i'r diwrnod prisiant arbennigol hwn. Bydd ymgynghorydd cerameg stiwdio, Jason Wood a'i gydweithwyr wrth law i gynnig cyngor, felly dewch a cerameg, celfyddyd addurnol, gemwaith, arian, gwydr, tecstilau ag ati o'r 19eg & 20ed ganrif i gael prisiant am ddim. Cyfyngyr i bump darn i bob person ar y diwrnod, ond mi all cyngor ei gynnig o ffotograffau a threfnu cyfweiliadau cartref cyfrinachol am ddim ar eitemau mwy neu gasgliadau.

Am ragor o wybodaeth am y Diwrnod Prisiant, cysylltwch os gwelwch yn dda (01824) 704774

2. MAKING CONNECTIONS - CERAMICS: A CRAFT JOURNEY STUDIO CERAMICS & MODERN DESIGN VALUATION DAY

Ruthin Craft Centre welcomes Adam Partridge Auctioneers & Valuers for this specialist valuation day. Studio ceramics consultant, Jason Wood and colleagues will be on hand to offer advice, so bring along your 19th & 20th century ceramics, decorative arts, jewellery, silver, glass, textiles, etc for a free valuation. Limit of 5 pieces per person on the day, but advice can be offered from photographs and arrangements made for confidential free home visits for larger items or collections.

For further information about the Valuation Day, please contact (01824) 704774

**Lle Addysg @ Y Ganofan Grefft Rhuthun
Education Space @ Ruthin Craft Centre**

🕒 **Dydd Sul** 11.00yb-4.00yp

🕒 **Sunday** 11.00am-4.00pm

♿ Hawdd cyrraedd ato i bawb

♿ Fully accessible

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

3. LOVE VINTAGE? LOVE ARCHIVES!

Denbighshire Archives will be celebrating all things vintage, rolling out retro inspiration from the county's historical treasure trove from art deco to post war.

**Archifdy @ Y Carcher Rhuthun
Archives @ Ruthin Gaol**

- 🕒 **Dydd Sul** 11.00yb-4.00yp
- 🕒 **Sunday** 11.00am-4.00pm
- Mynediad am ddim/Free entry**
- ♿ Hawdd cyrraedd ato i bawb
- ♿ Fully accessible

4. RUTHIN CRAFT CENTRE

PARK ROAD, LL15 1BB
NGR SJ 125 585

The Craft Centre is a dynamic building of zinc and cast stone, located in its own landscape, with undulating roofs to echo the surrounding Clwydian Range hills. This stunning contemporary building has three galleries displaying changing exhibition programmes throughout the year. The Centre, funded from the Arts Council Wales Lottery Fund, was one of four museums and galleries short listed for the Art Fund Prize in 2009.

3. CARU'R CLASUROL? CARU'R ARCHIFDY!

Bydd Archifdy Sir Ddinbych yn dathlu popeth clasurol gan ddwyn ysbrydoliaeth retro o drysorfa hanesyddol y sir o art deco i'r cyfnod wedi'r rhyfeloedd.

4. CANOLFAN GREFFT RHUTHUN

FFORDD Y PARC, LL15 1BB
NGR SJ 125 585

Mae'r Ganolfan Grefft yn adeilad deinamig o sinc a charreg fwrw, yn sefyll yn ei thirwedd ei hun, gyda thoeau tonnog i adleisio Bryniau Clwyd sydd o amgylch. Mae'r Ganolfan â thair oriel gyda rhaglenni arddangos cyfnewidiol drwy gydol y flwyddyn mewn adeilad cyfoes syfrdanol. Wedi ei hariannu gan Gronfa Loteri Cyngor Celfyddydau Cymru, roedd y Ganolfan ymysg y pedwar cyntaf yn y ras am Wobr Cronfa'r Celfyddydau yn 2009..

- 🕒 **Arddangosfeydd:**
Dydd Sadwrn a Dydd Sul
10.00yb - 5.00yp
- 🕒 **Exhibitions:**
Saturday & Sunday
10.00am - 5.00pm
- ♿ Hawdd i bawb gyrraedd y ganolfan
- ♿ Fully accessible

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

5. CARCHAR RHUTHUN

STRYD CLWYD, LL15 1HP
NGR SJ 121 582
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

“Tŷ cywiro” oedd y Carchar yn wreiddiol yn 1654. Yn 1774, fe adeiladodd ynadon lleol a oedd yn “sensible of the miserable state of the ancient prison, in compassion for the unfortunate” garchar newydd. A gafodd ei ymestyn yn yr 19eg ganrif, a fe ychwanegwyd bloc pedwar lawr, wedi ei fodelu ar Garchar Pentonville yn Llundain, yn 1866. Fe'i defnyddiwyd fel ffatri arfau rhyfel o 1916. Mae'n awr ar agor fel atyniad i ymwelwyr ac mae'n gartef Wasanaeth Archifau Sir Ddinbych. Taith tywys awyr agored yn unig (30 muned) gyda warden garchar. Darganfyddwch hanes a phensaerniaeth y Carchar dros wahanol gyfnodau hanes ... Efallai y cewch wahoddiad i brofi cosb!

Mynediad am ddim i rai a archebir taith dywys ymlaen llaw.

Prys mynediad arferol y tu mewn i'r carchar.

Uwchafswm o 25 ar bob taith.

5. RUTHIN GAOL

CLWYD STREET, LL15 1HP
NGR SJ 121 582
GRADE II* LISTED BUILDING

The Gaol originated as a “house of correction” in 1654. In 1774, the local magistrates “sensible of the miserable state of the ancient prison, in compassion for the unfortunate” built a new prison. It was extended in the 19th century, and a four storey block, modelled on Pentonville Prison in London, was added in 1866. It was used as a munitions factory from 1916. It is now open as a visitor attraction and is home to Denbighshire Archives Service. Outdoor guided tour (30 minutes) with prison warden. Find out about the history and architecture of the Gaol and its uses through different periods of history ... you may be invited to try out a punishment!

Free entry only for pre-booked outdoor tours.

For entry into the Gaol normal admission charges apply.

Maximum 25 places per tour.

Dydd Sadwrn

11.00yb, 1.00yp a 3.00yp

Dydd Sul 11.00yb a 1.00yp

Saturday

1.00am, 1.00pm & 3.00pm

Sunday 11.00am & 1.00pm

Bydd angen archebu o flaen llaw

Advance booking required

01824 705274

Gall pawb gyrraedd y tu mewn a'r tu allan (liffi i'r lloriau uchaf)

Fully accessible inside and out (lift to upper floors)

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

6. NANTCLWYD Y DRE

CASTLE STREET LL15 1DP
NGR SJ 123 581
GRADE I LISTED BUILDING

Considered to be the oldest dated timber-framed townhouse in Wales. We now know the wood for the hall house was felled in spring 1434, and in 1435 Goronwy ap Madoc was granted the land on which the house was built. Nantclwyd y Dre has been much extended and altered, most notably by Eubule Thelwall, who added the front porch in 1693, which for many is the house's most characteristic feature.

Refreshments available.

Guided tours of the house and recently opened Lord's Garden: gardens and ground floor of house are accessible (mobility scooter/ wheelchair access is via the side entrance).

Free entry only for pre-booked tours, normal admission charges apply if not booked on tour.

Maximum 25 places per tour.

- 🕒 **Dydd Sadwrn** 11.00yb, 1.00yp a 3.00yp
- 🕒 **Dydd Sul** 11.00yb a 1.00yp
- 🕒 **Saturday** 11.00am, 1.00pm & 3.00pm
- 🕒 **Sunday** 11.00am & 1.00pm
- 📞 **Bydd angen archebu o flaen llaw**
- 📞 **Advanced booking required**
- 📞 01824 705274
- ♿ **Grisiau i'r llawr cyntaf a lloriau anwastad drwodd**
- ♿ **Stairs to first floor and uneven floors throughout**

6. NANTCLWYD Y DRE

STRYD Y CASTELL, LL15 1DP
NGR SJ 123 581
ADEILAD RHESTREDIG GRADD I

Ystyrir mae hwn yw y tŷ tref o ffram coed dyddiedig hynaf yng Ngymru. Yn awr rydym yn gwybod y torrwyd y coed ar gyfer y neuadd yn y gwanwyn 1434, ac yn 1435 y caniatawyd y tir i Goronwy ap Madoc, lle'r adeiladwyd y tŷ. Mae Nantclwyd y Dre wedi ei ymestyn a'i altro'n sylweddol, yn fwyaf nodedig gan Eubule Thelwall, a ychwanegodd y portico ffrynt yn 1693, sydd i lawer yn brif nodwedd y tŷ.

Bydd lluniaeth ar gael.

Teithiau tywys o'r tŷ a Gardd yr Arglwydd ag agorwyd yn ddiwedder: gerddi a llawr gwaelod y ty yn hygyrch i bawb (sgwter symudedd/ cadair olwyn trwy'r drws ochr).

Mynediad am ddim i deithiau tywys sydd wedi eu harchebu ymlaen llaw yn unig, os amgen prys mynediad arferol.

Uwchafswm o 25 ar bob taith.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sul 3 & Dydd Sul 10 o Fedi
Sunday 3 & Sunday 10 September

7. CASTELL RHUTHUN

STRYD Y CASTELL, LL15 2NU
NGR SJ 123 580
ADEILAD RHESTREDIG GRADD I

Fel y Fflint a Rhuddlan, fe godwyd y hen Castell Rhuthun yn rhan o gynllun y Brenin Seisnig Edward I i ddarostwng y tywysog Cymreig, Llewelyn ein Llyw Olaf. Cychwynwyd ar y gwaith yn 1277, ac fe oroesodd ymosodiadau Owain Glyndŵr yn 1400. Daith ei gysylltiadau brenhinol i ben pan ddifethwyd yr adeilad bron yn gyfan gwbl yn 1644 gan luoedd seneddol yn ystod y Rhyfel Cartref. Mae olion o'i bum tŵr waliau cysylltiol a'r porthdy (sydd wedi altro'n sylweddol) yn aros. Yn y cyfamser, mae yna westy ar rhan fwyaf o'r safle, wedi ei adeiladu yn 1826, ei ymestyn yn 1848-52, ac sy'n nodedig am ei steil ffug-ganoloesol Fictoriaidd nodweddiadol.

Teithiau: Gerddi'r castell ag olion castell y 13eg ganrif a'r ddaeargell. Man cyfarfod yn y maes parcio wrth y brif fynedfa. Uchafrif o 20 lle ar bob taith.

Dydd Sul 3 o Fedi

11.00yb, 1.00yp a 3.00yp

Dydd Sul 10 o Fedi

11.00yb, 1.00yp a 3.00yp

Sunday 3 September

11.00am, 1.00pm and 3.00pm

Sunday 10 September

11.00am, 1.00pm and 3.00pm

Bydd angen archebu lle o flaen llaw

Advance booking required

01824 705274

Dim yn addas i gadair olwyn gan fod grisiau yn y gerddi

Not suitable for wheelchair users due to steps in the grounds

7. RUTHIN CASTLE

CASTLE STREET, LL15 2NU
NGR SJ 123 580
GRADE I LISTED BUILDING

Like the castles of Flint and Rhuddlan, the old Ruthin Castle was erected as part of the English King Edward I's plan to subjugate the Welsh prince Llewelyn the Last. Begun in 1277, it survived the attacks of Owain Glyndŵr in 1400. Its royal connections were ended when parliamentary forces almost completely destroyed the building in 1644. Traces of its five towers, connecting walls and gateway remain. The new castle was built in 1826, extended in 1848-52, notable for its typically Victorian mock-medieval style.

Guided tours: Castle grounds and ruins of the 13th century castle and dungeon.

Meet in the car park by the main entrance to the hotel.

Maximum 20 places per tour.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

8. ST. PETER'S CHURCH AND PRECINCT

ST. PETER'S SQUARE, LL15 1BW
NGR SJ 123 583
GRADE I LISTED BUILDING

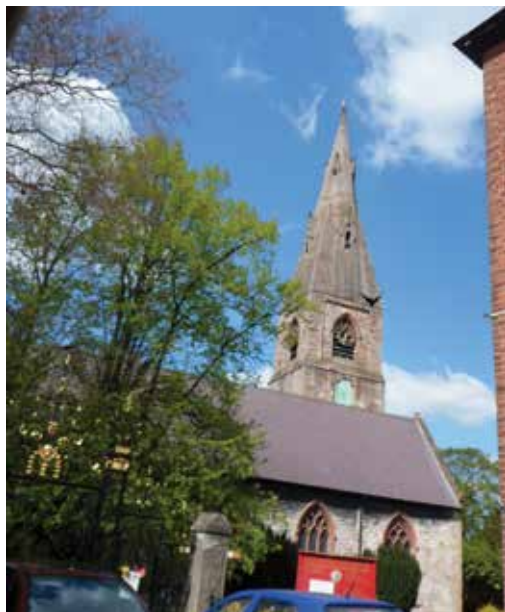
The present building started life in 1310, and follows the local practice of having two naves, as well as a chancel and central tower. The timber roofs, decorated with heraldry, badges and carved flowers were added during the 15th century, but the spire only in 1854. The Old Cloisters, where the clergy used to live, date from 1310, and have a vaulted undercroft. The entrance gates were made by the Davies Brothers, who also made the gates for Chirk Castle.

The Parish Records will be on display.

Refreshments will be available.

- 🕒 **Dydd Sadwrn a Dydd Sul**
10.00yb - 4.00yp
- 🕒 **Saturday & Sunday**
10.00am - 4.00pm.
- 🕒 **Gwasanaeth Sul** 10.30yb - 11.30yb
- 🕒 **Sunday Service** 10.30am - 11.30am
- ♿ Hawdd cyrraedd ato i bawb
- ♿ The church is fully accessible

8. EGLWYS A RHODFA SANT PEDR

SGWÂR SANT PEDR, LL15 1BW
NGR SJ 123 583
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA I

Fe adeiladwyd yr adeilad presennol yn 1310, ac mae'n dilyn yr arferiad lleol o fod â dau gorff, yn ogystal â changell a tŵr canalog. Fe ychwanegwyd y toeau coed, wedi eu haddurno â herodraeth, bathodynnau a blodau wedi eu cerfio, yn ystod y 15eg ganrif, ond y meindwr dim ond yn 1854. Mae'r Hen Glwystau, lle arferai'r clerigwyr fyw, yn dyddio o 1310, ac mae iddynt is-grofft gromennog. Y brodyr Davies a greodd a prif giataiau ac hefyd yng Nghastell y Waun.

Bydd Cofnodion y Plwyf ar ddangos.

Bydd lluniaeth ar gael.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

9. SIOP WLÂN WAYFARER

STRYD Y FFYNNON, LL15 1AN
NGR SJ 125 582

ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA II

Adeilad du a gwyn ffrâm bren ydy'r siop. Mae rhannau ohoni'n dyddio'n ôl i'r 1500au. Yn wreiddiol roedd yr adeilad wedi ei gysylltu a thafarn y Cross Foxes (yn fwy diweddar y Wynnstay Arms) gan borth fwaog ac fe'i defnyddiwyd i dacio ceffylau, rhan o'r stablau a thŷ coets yn perthyn i'r dafarn goats.

10. CAPEL PENDREF

STRYD Y FFYNNON, LL15 1AH
NGR SJ 124 582

ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA II*

Capel Pendref (Annibynwyr) yw'r capel hynaf yn Rhuthun. Cyraeddodd ei ffurf bresennol yn 1875 ac mae ganddo fwa hardd o faen nadd ar ei flaen yn ogystal a chyntedd Tyscanaidd. Mae'r galeri ar dair ochr y tu mewn dan nenfwd blodeuog.

🕒 **Dydd Sadwrn** 11.00yb - 4.00yp

Dydd Sul 2.00yp - 4.00yp

🕒 **Saturday** 11.00am-4.00pm

Sunday 2.00pm-4.00pm

♿ Gris wrth y palmant. Gall fod yn anodd i rai gyrraedd ato

♿ Step at pavement
Restricted access

9. WAYFARER WOOL SHOP

WELL STREET. LL15 1AN NGR SJ 125 582
GRADE II LISTED BUILDING

Black and white fronted timber framed property, partly dating from the 1500s. The building was originally joined to the Cross Foxes Inn (later known as the Wynnstay Arms) by an archway, and was used as a tack room, part of the stables and coach house of the former coaching inn.

🕒 **Dydd Sadwrn** 10.00yb-4.30yp

🕒 **Saturday** 10.00am-4.30pm

♿ Mynediad gwastad ond lle cyfyngedig y tu mewn i'r adeilad

♿ Level access but limited space inside building

10. CAPEL PENDREF

WELL STREET, LL15 1AH
NGR SJ 124 582
GRADE II* LISTED BUILDING

Capel Pendref (Congregational) is the oldest chapel in Ruthin. It reached its present form in 1875 and has an elegant bow frontage constructed from large blocks of ashlar, and a Tuscan porch. Inside a gallery runs on three sides under a floral ceiling.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

11. CAPEL Y TABERNAACL

WELL STREET, LL15 1AF

NGR SJ 125 582

GRADE II LISTED BUILDING

This Welsh Presbyterian chapel, originally home to Calvinistic Methodists, was built by Thomas Williams in 1889-91. The minister then was Rev, Robert Ambrose Jones (Emrys ap Iwan), a famous advocate of Welsh self-government and the Welsh language. Welsh remains the language of worship at Y Tabernacl. Inside pews are arranged in a horseshoe. The chapel has tracery windows under a broad hammerbeam roof and there is an impressive array of organ pipes. The importance placed on preaching is emphasised by the ornamented pulpit; below it is the "Sêt Fawr" - Deacon's Pew.

11. CAPEL Y TABERNAACL

STRYD Y FFYNNON, LL15 1AF

NGR SJ 125 582

ADEILAD RHESTREDIG GRADDFFA II

Fe adeiladwyd y capel Presbyteriaidd Cymreig hwn, a oedd yn wreiddiol yn gartref i Fethodistiaid Calfinaidd, gan Thomas Williams yn 1889-91. Y gweinidog bryd hynny oedd y Parch Robert Ambrose Jones (Emrys ap Iwan) hyrwyddwr hunanlywodraeth i Gymru a'r iaith Gymraeg. Mae'r Gymraeg yn dal i fod yn iaith addoliad yn y Tabernacl. Y tu mewn mae'r eisteddleoedd wedi eu trefnu fel pedol. Mae ffenestri treswaith i'r capel dan do trawst ggordd ac mae yna amrywiaeth drawiadol o bibellau organ. Pwysleisir y pwysigrwydd a roddwyd ar bregethu gan y pulpud sydd wedi ei addurno; oddi tano mae'r "Sêt Fawr" - Eisteddle'r Blaenoriaid.

 Dydd Sadwrn 11.00yb - 3.00yp

Dydd Sul 1.30yp - 4.00yp

 Saturday 11.00am-3.00pm

Sunday 1.30pm-4.00pm

 Gris wrth y brif fynedfa, y fynedfa gefn yn addas i gadair olwyn

 Step at main entrance, rear entrance accessible to wheelchairs

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

12. EGLWYS BRESBYTERIAIDD SAESNEG

FFORDD WYNNSTAY, LL15 1YN
NGR SJ 125 582

Agorwyd a chysegrwyd adeilad y capel yn swyddogol ar 18eg o Fai 1893. Mae'r adeilad yn "un cwbl Othig". Mae ffenestri lliw diddorol a roddwyd in memorium ac maent wedi eu dylunio mewn arddull sydd yn anghyffredin mewn adeilad anghydfurfiol.

Mi fydd yna arddangosfa fechan a stondin yn gwerthu bwydydd cadw o waith cartref. Hefyd cacennau a lluniaeth ysgafn i ymwelwyr.

12. ENGLISH PRESBYTERIAN CHURCH

WYNNSTAY ROAD, LL15 1YN
NGR SJ 125 582

The chapel building was officially opened and dedicated on 18th May 1893. The building is in "pure gothic" style. There are interesting stained glass windows given in memoriam and are designed in an unusual style for a non-conformist chapel.

There will be a small exhibition and a stall with home-made preserves. Also cakes and refreshments for visitors.

- **Dydd Sadwrn** 10.00yb-4.00yp
- Dydd Sul** 11.30yb-4.00yp
- **Saturday** 10.00am-4.00pm
- Sunday** 11.30am-4.00pm
- Hawdd gyrraedd ato i bawb
- Disabled access to all areas

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

13. CAPEL BATHAFARN

MARKET STREET, LL15 1AU
NGR SJ 124 583
GRADE II LISTED BUILDING

Bathafarn Chapel was built in 1868 for £200 to replace Mill Street Chapel, the original place of worship for the Wesleyans in the town. It was built in memory of Rev. Edward Jones, the pioneer of Wesleyanism in Wales, who lived at Bathafarn Farm. Designed by Richard Owens of Liverpool in a sub-classical style. There is room for some 450 to sit easily in the chapel.

Dydd Sadwrn a Dydd Sul

10.00yb-4.00yp

Saturday and Sunday

10.00am-4.00pm

 Gall fod yn anodd i rai gyrraedd ato
 Restricted access

14. PORTH Y DŴR

65 CLWYD STREET, LL15 1HN
NGR SJ 121 581
GRADE II* LISTED BUILDING

From the outside, Porth y Dŵr looks like a 19th century house and shop, but it holds an intriguing secret. Dating from 1456, much of the original timber framed structure remains, together with Tudor and Jacobean details added when the Moyle family, one of Ruthin's influential families, lived in the house.

Dydd Sadwrn a Dydd Sul

10.00yb-4.00yp

Saturday and Sunday

10.00am-4.00pm

 Llawr gwaelod yn unig yn addas i bawb.
 Ground floor only accessible.

13. CAPEL BATHAFARN

STRYD Y MARCHNAD, LL15 1AU
NGR SJ 124 583
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II

Fe adeiladwyd Capel Bathafarn yn 1868 am £200 i ddisodli Capel y Felin, y fangre addoli wreiddiol i'r Wesleaid yn y dref. Fe'i hadeiladwyd er cof am y Parch Edward Jones, arloeswr Wesleath yng Nghymru, a fu'n byw yn Fferm Bathafarn. Wedi ei ddylunio gan Richard Owens o Lerpwl gydag arddull is-glasurol. Mae yna le i tua 450 eistedd yn y capel.

14. PORTH Y DŴR

65 STRYD CLWYD, LL15 1HN
NGR SJ 121 581
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

O'r tu allan mae Porth y Dŵr yn edrych fel tŷ a siop o'r 19eg ganrif, ond mae ganddo gyfrinach. Yn dyddio yn 1456, mae llawer o ffrâm bren gwreiddiol yn aros ynghyd a manylion Tuduraidd a Jacobeaidd a ychwanegwyd pan oedd teulu Moyle, un o deuluoedd mwyaf dylanwadol Rhuthun, yn byw yn y tŷ.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

15. THE ROYAL OAK

51 STRYD CLWYD, LL15 1HH
NGR SJ 121 581

ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

Ty neuadd ffram nenfforch aml-lawr yn dyddio o'r 16eg ganrif, pan fyddai neuadd y llawr cyntaf yn agored i'r to, lle y mae cyplau cleddog cwsb. Ychwanegwyd y wal ffrynt gerrig yn y 18ed ganrif, o bosib pan y cafwyd y drwydded gyntaf fel y Royal Oak yn 1788. Yn y tu mewn mae grisiau siap-T coeth, trawstiau arbennig wedi eu cerfio gyda phennau wedi eu mowldio, a lle tan gyda chapau mawr ar siap iau. Gan fod y Royal Oak yn cael ei adnewyddu ar hyn o bryd, mae hwn yn gyfle unigryw i weld y tu mewn.

15. THE ROYAL OAK

51 CLWYD STREET, LL15 1HH
NGR SJ 121 581
GRADE II* LISTED BUILDING

A cruck-framed storied hall-house dating from the 16th century, when the first floor hall would have been open to the roof, which has cusped windbraces. The coursed stone frontage was added in the 18th century, possibly when the building was first licenced as The Royal Oak in 1788. Internally there is an elegant T-shaped stair, distinctive carved beams with moulded capitals, and a fireplace with a large yoke-shaped lintel. Whilst The Royal Oak is currently being renovated, this is a unique opportunity to see inside.

 Dydd Sadwrn a Dydd Sul

10.00yb-4.00yp

 Saturday and Sunday

10.00am-4.00pm

 Llawr gwaelod yn addas i bawb

 Ground floor fully accessible

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

16. RUTHIN PUB TOUR

A short tour showing where some of the original 60 pubs and inns of Ruthin were located and giving some of their history. The tour will take in Well Street, Upper Clwyd Street and Clwyd Street, walking as far as Mwrog Street, returning to the starting point via Clwyd Street and around St Peter's Square. On the way, see and hear stories about a number of Ruthin's interesting and historic buildings.

Tour lasts about 1 hour

Maximum 20 places

17. ROYALTY AND ROGUES TOUR

Discover the legends of Ruthin with a special tour suitable for children, who can dress up (if they like) either as royalty or a rogue! Hear the story about the last Welsh Prince of Wales, Owain Glyndŵr who attacked the town. See the stone linked with a King Arthur legend. Walk along Castle Street to hear about scandalous Judge Sir John Trevor, the Grey Lady ghost and the 'Wild West' family of Ruthin Castle. Discover the story about the Mummy in the Cupboard. Find out about a tale of a daring escape.

Tour lasts about 1 hour

maximum 15 places

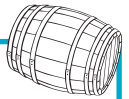

- **Dydd Sul 11.00yb**
- **Sunday 11.00am**
- **Bydd angen archebu o flaen llaw**
- **Advance booking is required**
- 01824 705274
- → Sgwâr Sant Pedr wrth y Gloch
- → St Peter's Square by the Clock

16. TAITH DYWYS TAFARNAU RHUTHUN

Taith dywys byr yn dangos lleoliad 60 o dafarnau Rhuthun ynghyd a pheth o'u hanes. Mi fydd y daith dywys yn cynnwys Stryd y Ffynnon, Stryd Clwyd Uchaf a Stryd Clwyd, yn cerdded mor bell a Stryd Mwrog, ac yn dychwelyd i'r man cychwyn ar hyd Stryd Clwyd ac o amgylch Sgwâr Sant Pedr. Ar y daith, cechwch weld a chlywed straeon am nifer o adeiladau diddorol a hynafol Rhuthun.

Mi fydd a taith gerdded y para tua 1 awr Uchafrif o 20 lle

- **Dydd Sadwrn 11.00yb**
- **Saturday 11.00am**
- **Bydd angen archebu o flaen llaw**
- **Advance booking is required**
- 01824 705274
- → Cornel Stryd y Ffynnon/Dog Lane
- → Corner of Well Street/Dog Lane

17. TAITH DYWYS BRENHINIAETH A GWEILCH

Darganfyddwch chwedlau Rhuthun ar daith dywys arbennig sy'n addas i blant ac fe fedrant wisgo i fyny (os dymunant) fel brenin / brenhines neu walch! Gwrandewch ar stori am Dywysog Olaf Cymru, Owain Glyndŵr, a ymosododd ar y dref. Edrychwch ar y garreg a gysylltir a chwedl y Brenin Arthur. Cerddwch ar hyd Heol y Castell i wrando am gywilydd y Barnwr Syr John Trevor, ysbryd y Foneddiges Grey a theulu "Gwyllt West" Castell Rhuthun. Darganfyddwch y stori am y Corff yn y Cwpwrdd. Dewch o hyd i stori am ddihangfa beiddgar.

Mi fydd a taith gerdded y para tua 1 awr Uchafrif 0 15 lle

ADEILADAU HANESYDDOL YN CYNNIG BWYD A DIOD

HISTORIC BUILDINGS OFFERING FOOD AND BEVERAGES

SIOP NAIN 6 Stryd y Ffynnon/6 Well Street

Adeilad o ffram coed rhestredig graddfa II, dyddiedig o 1490

Grade II listed timber frame building dating from 1490

MYDDLETON ARMS GRILL Sgwâr Sant Pedr/St Peter's Square

Adeilad rhestredig graddfa II* dylunio yr Iseldiroedd, adeiladwyd gan Syr Richard Clough, adnabyddir fel 'Y Saith Llygaid o Rhuthun'

Grade II* building of Dutch design, built by Sir Richard Clough, known as 'The Seven Eyes of Ruthin'

STAR BISTRO 55 Stryd Clwyd/55 Clwyd Street

Tafarn rhestredig graddfa II adeiladwyd yn 1639, enwir 'The North Pole' yn 1756

Grade II listed inn built in 1639, called The North Pole in 1756

OLD CROSS KEYS, LLANFWROG LL15 2AD

Tafarn o 17eg ganrif yn wreiddiol wedi ei gysylltu â'i bragdy, yn ymyl yr eglwys

17th century inn with attached brewhouse, near the church

WOODLANDS HALL, LLANFWROG LL15 2AN

Adeiladwyd yn 1870 fel tŷ gwlad gwych ar y safle 'tŷ hir Cymreig' blaenorol

Built in 1870 as an elegant country house on the site of a former Welsh longhouse

THE WHITE HORSE, LLANFAIR D.C. LL15 2RU

Tafarn traddodiadol yn ymyl yr eglwys

Traditional village pub close to the church

THE LEYLAND ARMS, LLANELIDAN LL15 2PT

Tafarn rhestredig graddfa II o ardull Tuduraidd-Gothig adeiladwyd yn 1844 gan y Stad Neuadd Nantclwyd

Grade II listed Tudor-Gothic style pub built in 1844 by the Nantclwyd Hall Estate

DROVERS ARMS, RHEWL LL15 2UD

Tafarn o 15ed ganrif ar ffordd porthmyn blaenorol

15th century inn on former drovers route

KING'S HEAD, LLANRHAEDR Y.C. LL16 4NL

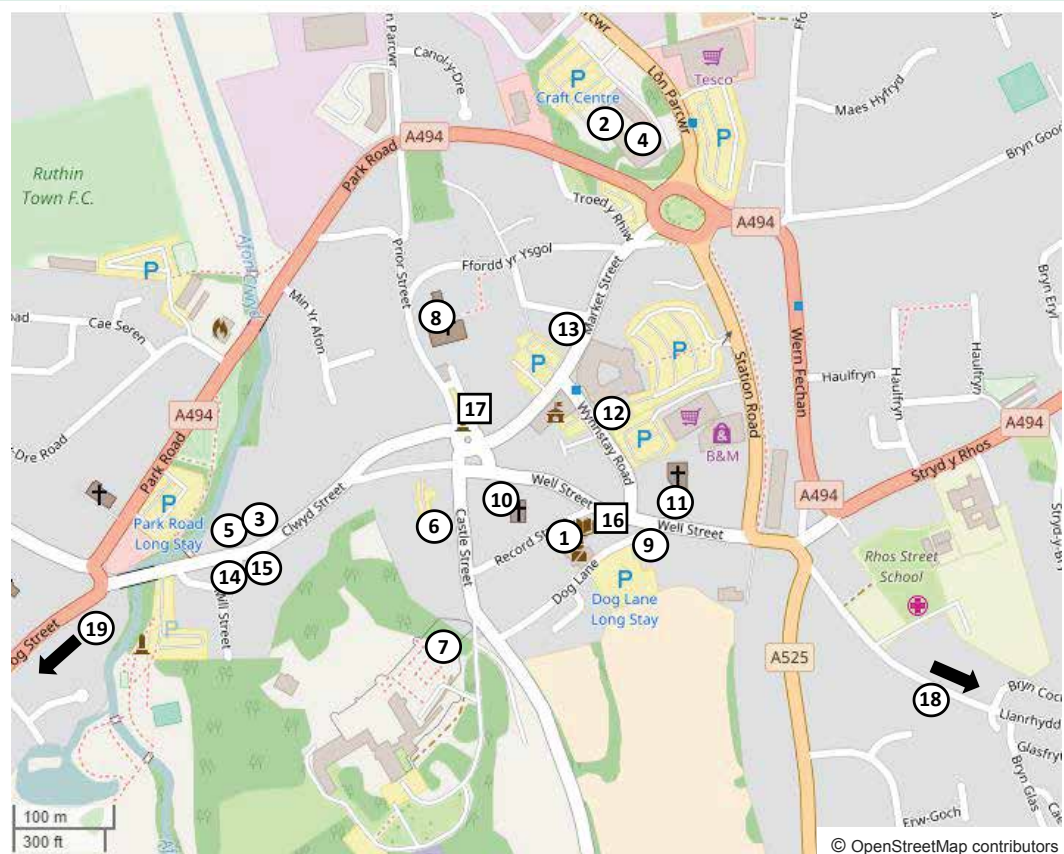
Tafarn traddodiadol mewn gosodiad pentref

Traditional pub in village setting

SPRINGS, LLANRHAEDR Y.C. LL16 4NL

Rhestredig Graddfa II, y stablau a thŷ coets blaenorol ar Neuadd Llanrhaedr, yn dyddio o'r 1770au

Grade II listed former stables and coach house to Llanrhaedr Hall, dating from the 1770s

○ Adeilad/Digwyddiad
Building/Event

□ Taith dywys: safle cyfarfod
Walking tour: meeting place

1. Llyfrgell
2. Gwneud cysylltiadau - Cerameg: Siwrnau grefft Diwrnod Prisant Cerameg a Dylunio Cyfoes
3. Caru'r Clasurol? Caru'r Archifdy!
4. Canolfan Grefft
5. Carchar
6. Nantclwyd Y Dre
7. Castell
8. Eglwys a Rhodfa Sant Pedr
9. Siop Wlân Wayfarer
10. Capel Pendref
11. Capel Y Tabernacl
12. Eglwys Bresbyteriaidd Saesneg
13. Capel Bathafarn
14. Porth Y Dŵr
15. The Royal Oak
16. Taith Dywys Tafarnau
17. Taith Dywys Brenhiniaeth a Gweilch

1. Library
2. Making connections - Ceramics: A craft journey Studio Ceramics & Modern Design valuation day
3. Love Vintage? Love Archives!
4. Craft Centre
5. Gaol
6. Nantclwyd Y Dre
7. Castle
8. St. Peter's Church and Precinct
9. Wayfarer Wool shop
10. Capel Pendref
11. Capel Y Tabernacl
12. English Presbyterian Church
13. Capel Bathafarn
14. Porth Y Dŵr
15. The Royal Oak
16. Pub Tour
17. Royalty and Rogues Tour

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

18. EGLWYS SANT MEUGAN, LLANRHYDD

LL15 2UT NGR SJ 140 577

ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA I

St. Meugan yw mam-eglwys Rhuthun, yn bell cyn-dyddio Eglwys Sant Pedr yng nghanol y dref. Mae'n bosib y bu yna eglwys yma o'r 7fed ganrif. Bleddyn ap Dafydd oedd y rheithor cyntaf, a sefydlwyd yn 1390, ond mae adeilad presennol yn dyddio o'r 15eg ganrif yn unig. Roedd y teulu Thelwell, a gysylltir a Nantclwyd y Dre, yn berchen Ty Bathafarn gerllaw ac mae'r godofail i John Thelwall (a fu farw yn 1586) a'i wraig Jane (1585) o Bathafarn House gyda'u deg mab a phedair merch, rhai yn dal penglog, gerllaw yn gain iawn os yn erchyll braidd.

Bydd Cofnodion y Plwyf ar ddangos

 Dydd Sadwrn a Dydd Sul

1.00yp-4.00yp

 Saturday and Sunday

1.00pm-4.00pm

 Hawdd cyrraedd ato i bawb

 Fully accessible

18. ST. MEUGAN'S CHURCH, LLANRHYDD

LL15 2UT NGR SJ 140 577

GRADE I LISTED BUILDING

St. Meugan's is the Mother Church of Ruthin, long predating St. Peter's in the centre of town. There may have been a church building on the site from the 7th century, and we know the name of the first rector, Bleddyn ap David, installed in 1390, but the present building dates only from the 15th century. The Thelwall family, associated with Nantclwyd y Dre, owned nearby Bathafarn House, and the monument to John Thelwall (died 1586) and his wife Jane (died 1585), with their ten sons and four daughters, some holding skulls, is very fine if rather gruesome.

The parish records will be on display.

TREF RHUTHUN / RUTHIN TOWN

Dydd Sadwrn 2 & Dydd Sul 3 o Fedi
Saturday 2 & Sunday 3 September

19. ST. MARY & ST. MWROG'S CHURCH, LLANFWROG

LL15 2AD NGR SJ 113 578
GRADE II* LISTED BUILDING

Christian worship has taken place here since the 6th century, when Mwrog (a little-known Welsh saint) first proclaimed the Gospel in this part of the world. The building has been restored many times in its long history, the latest restoration being 1999, when the church was made more “user-friendly” for the new century.

The Parish Records will be on display.

An Open Coffee Morning will be held from 10.00am, and Afternoon Teas will be served from 1.00pm - 4.00pm at the Community Room at Number 10 Mwrog Street, Ruthin LL15 1LF.

Dydd Sadwrn a Dydd Sul

10.00yb - 4.00yp.

Gwasanaeth Dydd Sul

am 11.00yb

Saturday and Sunday

10.00am - 4.00pm.

Sunday Service

at 11.00am

 Hawdd cyrraedd ato i bawb drwy'r giât heibio'r eglwys

 Fully accessible via the gate entrance past the church

 Ar y B5105 (Cerrigydrudion)

 On the B5105 (Cerrigydrudion)

19. EGLWYS SANTES FAIR A SANT MWROG, LLANFWROG

LL15 2AD NGR SJ 113 578
ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA II*

Ffe fu yma addoli Cristnogol ers y 6ed ganrif, pan gyhoeddodd Mwrog (sant Celtaidd anenwog) yr Efengyl yn y rhan yma o'r byd am y tro cyntaf. Mae'r adeilad wedi ei adfer sawl gwaith yn ei hanes hir, yr adferiad diweddaraf yn 1999.

Bydd Cofnodion y Plwyf ar dangos.

Cynhelir Bore Coffi Agored o 10.00yb, a gweinyddir Te Prynawn rhwng 1.00yp - 4.00yp yn yr Ystafell Gymuned yn Rhif 10 Stryd Mwrog, Rhuthun LL15 1LF.

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sadwrn 9 Fedi
Saturday 9 September

1. EGLWYS SANT CYNFARCH A SANTES FAIR, LLANFAIR D.C.

LL15 2RJ NGR SJ 134 554
ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA II*

Eglwys o'r 15ed ganrif gyda chorff dwbl wedi ei lleoli mewn pentref. Mae nodweddion canoloesol yn cynnwys rhan o groglen, mosaig o wydr lliw wedi ei ffurfio o ffenestri o 1503, cofadail i farchog o'r 14eg ganrif, a chist fawr plwyf. Porth mynwent o'r 18ed ganrif cynnar, croes bregethu o'r 15ed ganrif (a drawsnewidiwyd yn gloc haul), a choed yw hynafol.

Mae'r eglwys ar agor bob dydd, Gwasanaeth Dydd Sul 10.30yb-12.00yp

Mi fydd tywyswyr yn yr eglwys i roi gwybodaeth, ac mi fydd cofnodion y plwyf ar ddangos.

1. ST. CYNFARCH & ST. MARY'S CHURCH, LLANFAIR D.C.

LL15 2RJ NGR SJ 134 554
GRADE II* LISTED BUILDING

A 15th century double-naved church in a village setting. Medieval features include part of a rood screen, a mosaic of stained glass taken from the 1503 windows, monument to a 14th century knight, and a large parish chest. Early 18th century lychgate, 15th century preaching cross (converted to a sundial), and ancient yew trees.

The church is open daily, Sunday service 10.30am-12.00pm.

Guides will be in the church to provide information, and the parish registers will be available.

Dydd Sadwrn yn unig

12.00yp - 3.00yp

Saturday only

12 noon - 3.00pm

Ar yr A525 (Wrecsam)

Mae gwasanaethau bys X51 a 55 yn pasio'r eglwys

On the A525 (Wrexham)

Bus services X51 and 55 pass the church

2. PLASNEWYDD, LLANFAIR D. C

LLANFAIR D. C, LL15 2EP NGR SJ 140 558
GRADE II LISTED BUILDING

Plasnewydd is a lovely example of a 17th century hall. Although parts of the house were updated in the 19th century, many original features remain. Plasnewydd has recently been open for a number of charity art exhibitions and original paintings and drawings will be available for sale to visitors. Plasnewydd was featured in 'Who Do You Think You Are' and has also hosted Mrs Thatcher. There are approx. 5 acres of gardens including a walled garden.

The family are happy to show visitors the main downstairs rooms and round the gardens. There are a number of pet dogs in the property.

Dydd Sadwrn a Dydd Sul

12.00yp - 4.00yp

Saturday & Sunday

12.00pm - 4.00pm

 O Rhuthun cymerwch yr A525 tuag at Wrexham. Trowch i'r chwith yn Llanfair D.C, ac ar ol 0.5 milltir mae yna dro llym i'r dde; trowch i'r chwith i mewn i'r ffordd i Blasnewydd.

 From Ruthin take the A525 towards Wrexham. Turn left in Llanfair D.C, and after 0.5 mile there is a sharp right hand bend; turn left into the driveway to Plasnewydd.

2. PLASNEWYDD, LLANFAIR D. C.

LL15 2EP NGR SJ 140 558
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II

Mae Plasnewydd yn esiampl hyfryd o neuadd o'r 17eg ganrif. Er fod rhannau o'r ty wedi eu hadnewyddu yn y 19eg ganrif, mae llawer o'r nodweddion gwreiddiol yn aros. Yn ddiweddar mae Plasnewydd wedi bod ar agor i gynnal nifer o arddangosfeydd celf elusen ac mi fydd peintiadau a lluniau gwreiddiol ar gael ar werth i ymwelwyr. Ymddangosodd Plasnewydd ar "Who Do You Think You Are" a hefyd bu Mrs Thatcher yn westy yn y ty. Y mae tua 5 erw o erddi gan gynnwys gardd furiog.

Mae'r teulu yn hapus i ddangos ymwelwyr o gwmpas ystafelloedd y prif lawr gwaelod ac o amgylch y gerddi. Mae nifer o gwn anwes yno.

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sul 10 o Fedi
Sunday 10 September

3. GWESTY GORSAF EYARTH

LLANFAIR D.C, LL15 2EE
NGR SJ 131 557

Hen orsaf rheilffordd wedi ei droi yn westy gwely a brecwast. Wedi ei leoliar rheilffordd Dinbych, Rhuthun a Chorwen, fe agorwyd yr orsaf ym mis Hydref 1864. Aeth y tren olaf drwy'r orsaf yn 1964. Mae nifer o nodweddion gwreiddiol yr orsaf wedi goroesi.

Teithiau dywys. Dilynnir y daith gan luniaeth ysgafn (yn para tua awr). Uchafrif o 10 lle yr awr ar bob taith.

3. EYARTH STATION GUEST HOUSE

LLANFAIR D.C, LL15 2EE
NGR SJ 131 557

Old Railway Station converted to a B&B. Situated on the Denbigh, Ruthin and Corwen Railway, the station opened in October 1864. The last train ran through the station in 1964. Many of the station's original features have survived.

Guided tours. Light refreshments available after the tour (approx 1 hour) Maximum 10 places per tour.

Dydd Sul yn unig

12.00yp - 4.00yp

Sunday Only

12 noon - 4.00pm

Bydd rhaid archebu lle ymlaen llaw

Pre-booking required

 (y perchennog) Michelle Cunningham
01824 703643

 (owner) Michelle Cunningham
01824 703643.

 Pedair gris i'r fynedfa i'r llawr gwaelod

 Four steps at the front entrance to the ground floor.

 Dilynwch yr A525 tuag at Wrexham. Ar ôl 1.5 milltir trouch i'r dde (arwyddwyd) yr ail ar y dde

 Take the A525 to Wrexham. After 1.5 miles take right turn (unnamed lane), Eyrarth Station is the second entrance on the right

4. Tŷ BRITH, PWLLGLAS

LL15 2PL NGR SJ 111 528
GRADE II LISTED BUILDING

A beautiful black and white half-timbered property known locally as the Hansel & Gretel House. Originally a farmhouse, the house dates back to the late 16th/early 17th century and is a good example of regional Elizabethan decorative timber framing.

Tour the property, beamed inglenook, outside bread oven, photographic exhibition.

Tea/coffee and cakes.

Dydd Sadwrn a Dydd Sul

10.00yb - 4.00yp

Saturday & Sunday

10.00am - 4.00pm

 Dim angen

 No booking required

 Ar yr 494 (Bala), 1.4 milltir i'r de o Bwllglas a'r y llaw dde. Parcio ar gael mewn safle cyfagos - dilynwch arwyddion.

 On the A494 (Bala), 1.4 miles south of Pwllglas on the right. Parking available at adjacent property - follow signs.

4. Tŷ BRITH, PWLLGLAS

LL15 2PL NGR SJ 111 528
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II

Adeilad hanner pren du a gwyn hardd a adnabyddir yn lleol fel tŷ Hansel a Gretel. Ffermdy yn wreiddiol, mae'r tŷ yn dyddio o'r 16eg ganrif diweddar/17eg ganrif cynnar ac yn esiampl dda o fframwaith pren addurnol rhanbarthol Elisabethaidd.

Ewch o gwmpas yr adeilad, trawstiau i dalcen, y pobty bara y tu allan, arddangosfa ffotograffig.

Te/coffi a theisennau ar gael.

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sadwrn 9 Fedi
Saturday 9 September

5. EGLWYS SANT ELIDAN, LLANELIDAN

LL15 2TP NGR SJ 109 505

ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

Eglwys ganol oesol yw Sant Elidan yn Nyffryn Clwyd gyda ystlys ddwbl. Saif yr adeilad o'r 14eg ganrif, gyda gweddillion gwydr lliw canol oesol a cherfiadau pren Tuduraidd, o fewn olion cylch caeedig wedi ei nodi gan hen goed yw sy'n dyddio o gryn lawer ynghynt. Mae olion hen groes pregethu wedi ei hadeiladu mewn grisiau cerrig. Mae bedd ag arno bennill ynglyn a'r perchennog dirgel - mae'n bosibl mae dyma'r esgyrn a ddarganfuwyd wedi eu claddu yn y mur gogleddol. Mae Coch Bach y Bala wedi ei gladdu mewn bedd arall. Gerllaw y mae'r enwog Leyland Arms a Neuadd Nantclwyd.

**Lluniaeth ysgafn ar gael o
2.00yp - 5.00yp**

5. ST. ELIDAN'S CHURCH, LLANELIDAN

LL15 2TP NGR SJ 109 505

GRADE II* LISTED BUILDING

St. Elidan's Church is a double-aisled medieval church in the Vale of Clwyd. The 14th century building, with remnants of medieval stained glass and early Tudor woodcarving, stands in the remains of a once circular enclosure, marked by elderly yew trees, that dates from considerably earlier. Remains of the ancient preaching cross are built into a set of stone steps. There is a tomb etched with a verse about its mysterious owner, possibly the bones found interred in the north wall. Coch Bach y Bala is buried in another grave. Close by are the famous Leyland Arms and Nantclwyd Hall.

**Refreshments served from
2.00pm - 5.00pm**

 Dydd Sadwrn

10.00yb - 5.00yp

 Saturday

10.00am - 5.00pm

 Mae grisiau er mwyn cyrraedd yr eglwys, ond gellir cyrraedd y festri heb fynd i lawr grisiau. Mae ramp symudol ar gael.

Mae wyneb tarmac i'r llwybrau o amgylch yr eglwys

 Access to church includes descent of steps, although access into vestry is possible without steps. A portable ramp is available. Access around churchyard on tarmac paths

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sadwrn 9 & Dydd Sul 10 o Fedi
Saturday 9 & Sunday 10 September

6. MEDIEVAL FAIR. LLANELIDAN

LLANELIDAN VILLAGE
NGR SJ 108 505

Craft stalls, medieval re-enactors, birds of prey, refreshments and live music from a range of performers. If you fancy joining in with the theme please do come in fancy dress!

Sunday 12.00 noon - 5.00pm.

Free entry

Parking available in field opposite church

7. NANTCLWYD HALL GARDENS & GROUNDS, PWLLGLAS

LL15 2PR NGR SJ 111 518
GRADE II* LISTED BUILDING

Approximately 3 acres of formal gardens, including Italian garden, parkland with lake, and further grounds. Temples and follies by Sir Clough Williams-Ellis. Grotto by Belinda Eade. Rustic bridge over the River Clwyd.

Refreshments available in St Elidan's Church, Llanelidan, 2.00pm - 5.00pm

 Dydd Sadwrn yn unig
2.00yp - 5.00yp

 Saturday only
2.00pm - 5.00pm

 Ar yr A494 (Bala), 1.5 milltir i'r de o Bwllglas a'r y llaw chwith

 On the A494 (Bala), 1.5 miles south of Pwllglas on the left

6. FFAIR GANOL OESOL LLANELIDAN

PENTREF LLANELIDAN
NGR SR 108 505

Stondinau crefft, actorion canoloesol, adar ysglyfaeth, lluniaeth a miwsig byw gan nifer o berfformwyr. Os ydych am ymuno a'r thema dewch mewn gwsg canoloesol!

Dydd Sul 12.00 - 5.00yp

Mynediad am ddim

Mae parcio ar gael yn y cae gyferbyn i'r eglwys

7. GERDDI A THIR NEUADD NANTCLWYD

PWLLGLAS, LL15 2PR NGR SJ 111 518
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

Tua 3 erw o erddi ffurfiol gan gynnwys gardd Eidaleg, parcdir gyda llyn a rhagor o dir. Ttemplau a Ffolindeb gan Syr Clough Williams-Ellis, Grotto gan Belinda Eade. Pont wledig dros afon Clwyd.

Lluniaeth ar gael yn Eglwys Sant Elidan o 2.00yp -5.00yp

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sadwrn 9 & Dydd Sul 10 o Fedi
Saturday 9 & Sunday 10 September

8. EGLWYS SANT MIHANGEL A'R HOLL ANGYLION

EFENECHTYD, RHUTHUN LL15 2PW
NGR SJ 111 558
ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA II*

Mae Eglwys Geltaidd ydyw, wedi'i gofnodi gyntaf yn 1253, a wedi'i hadeiladu ar safle "llan", efaillai ei bod yn fynachlog, gweinidogaeth neu feudwyfa. Mae nodweddion yn cynnwys yr hen drws mynediad gyda'r glicied, colfachau a chnociwr drws gwreiddiol, pren to o'r 16eg ganrif, a ffenestr ddwyreiniol Gothig Saesneg (1290-1350), newydd yn 1984, wedi'i chreu yng Nghanolfan Crefft Rhuthun. Y tu mewn mae darluniau ar wal cynnar arbennig iawn, gweddillion diddorol, a'r feyddfaen bren unigryw. **Mi fydd copiau o Gofnodion y Plwyf dros y dair canrif ddiwethaf ar ddangos, ac mi fydd tywyswyr wrth law i roi gwybodaeth am adeiladau eraill o ddiddordeb hanesyddol gerllaw.**

YR HEN REITHORDY

Yn Yr Hen Reithordy (c1720, estynwyd 1810), bydd y perchnogion Mr a Mrs Henshaw yn croesawu ymwelwyr ac yn esbonio datblygiad y ty, cartref i drigolion cynharach gan gynnwys y Parchedig Elias Owen, awdur "Old Stone Crosses of the Vale of Clwyd" a "Welsh Folk Lore".

Lluniaeth ar gael, pob derbyniad yn mynd i Sefydliad Calon Prydain

 Dydd Sadwrn a Dydd Sul
11.00yb-4.00yp

 Saturday & Sunday
11.00am-4.00pm

 Yr eglwys - mae hawdd cyrraedd ato i bawb. Taith o gwmpas y pentref - yn addas i gadair olwyn

 The church is fully accessible. Tour of village - suitable for wheelchairs

8. EFENECHTYD: ST. MICHAEL AND ALL ANGELS CHURCH

LL15 2PW NGR SJ 111 558
GRADE II* LISTED BUILDING

The church is of Celtic origin, first recorded in 1253, and built on the site of a "llan", perhaps as a monastery, ministry, or hermitage. Features include the ancient entrance door with original latch, hinges and door knocker, 16th century roof timbers, and English Gothic east window (1290-1350), reglazed in 1984 by specialists from Ruthin Craft Centre. Inside are the remains of very precious early wall paintings, interesting memorials, and a unique wooden font.

Copies of the Parish Records from the past three centuries will be on display, and guides will be on hand to give information on other buildings of historical interest nearby.

THE OLD RECTORY

At The Old Rectory (c1720, extended 1810), the owners Mr and Mrs Henshaw will welcome visitors and explain the development of the house, home to earlier incumbents including the Reverend Elias Owen, author of "Old Stone Crosses of the Vale of Clwyd" and "Welsh Folk Lore".

Refreshments available, all proceeds in aid of the British Heart Foundation

9. ST. MARY'S CHURCH, DERWEN

LL21 9RU NGR SJ 070 507
GRADE I LISTED BUILDING

This 13th century church is principally renowned for the rood screen complete with loft, and arch-braced roof, both 15th or early 16th century. The font is dated 1665, and there are two good Victorian stained glass windows. The richly carved foliage and delicate tracery of the rood screen and loft are tribute to the skills of medieval Welsh carpenters. Outside is a very fine 15th century Preaching Cross. The lychgate has a schoolroom above it. The double bellcote is dated 1688. St. Mary's has been in the care of The Friends of Friendless Churches Society since 2001, following redundancy.

9. EGLWYS Y SANTES FAIR, DERWEN

LL21 9RU NGR SJ 070 507
ADEILAD RHESTREDIG GRADDFFA I

Prif nodwydd yr eglwys hon o'r 13eg ganrif yw'r groglen, y groglofft a'r to bwa cleddog, y ddau o'r 15ed neu 16eg ganrif cynnar. Mae'r ffont yn dyddio o 1665, ac mae dwy ffenstr wydr lliw o oes Fictoria. Mae'r deiliant carfiedig cyfoethog a'r treswaith cain yn y groglen a'r groglofft yn deyrnged i fedruswydd y seiri Cymreig canoloesol. Y tu allan y mae Croes Bregethu 15ed ganrif arbennig iawn. Mae ystafell ysgol uwchben y porth mynwent. Mae'r dyddiad 1688 ar y clochdy. Mae'r eglwys wedi bod o dan ofalaeth Cymdeithas Ffrindiau Eglwys Heb Ffrindiau ers 2001, yn dilyn gormodedd.

- **Dydd Sul yn unig**
11.00yb - 3.00yp
- **Sunday only**
11.00am - 3.00pm
- Hawdd cyrraedd ato i bawb
- Fully accessible
- Dilynwch yr A494 (Bala).
Arwyddwyd Derwen ar ôl
oddeutu 7 milltir
- Follow the A494 (Bala). Derwen
is signposted after about 7 miles

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sadwrn 9 o Fedi
Saturday 9 September

10. EGLWYS SANT FODDHYD NEU SANT TRILLO, CLOCAENOG

LL15 2AX NGR SJ 082 542
ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA II*

Mae'n bosibl fod ffabrig yr adeilad yn gynharach na'r 13eg ganrif ond y cyfeiriad cynharaf yw tua diwedd y 13eg ganrif. Mae darnau o waith maen o allor Rhufeinig yn y clochdy. Adferwyd yr eglwys ddwy waith yn y 19eg ganrif. Mae nodweddion canol oesol yn cynnwys ffenestr ddwyreiniol, to a chrogllofft. Dyddiad y pulpud yw 1695. Mae'r bedyddfaen o bosibl o'r 15ed ganrif gyda pheth adferiad. Dyddiad y canhwyllyr pren yw 1725. Mae yna gist fawr derw. O fewn y festri mae cofadail Elisabethaidd ar y wal i Evan Lloyd ap Rice o Neuadd Derwen.

Mae'r eglwys ar agor bob dydd

Dydd Sadwrn yn unig: mi fydd tywyswyr yn yr eglwys i roi gwybodaeth

10. ST FODDHYD OR ST TRILLO CHURCH, CLOCAENOG

LL15 2AX NGR SJ 082 542
GRADE II* LISTED BUILDING

The fabric of the building may be earlier than the 13th century but the earliest reference is in the late 13th century. The bell tower contains fragments of masonry from a Roman shrine. The church was restored twice in the 1800s. Medieval features include east window, roof and rood screen. The pulpit is dated 1695. The font is possibly 15th century with some restoration. The wooden chandelier is dated 1725. There is a large oak dug out chest. Within the vestry there is an Elizabethan wall monument to Evan Lloyd ap Rice of Derwen Hall.

The church is open daily

Saturday only: guides available in the church to provide information

- **Dydd Sadwrn yn unig**
12.00yb - 3.00yp
- **Saturday only**
12.00pm - 3.00pm
- Ramp i'r eglwys. Mae'r llwybrau serth o amgylch yr eglwys
- Ramp to church. Steep paths around the churchyard
- Dilynwch arwyddion i Glocaenog o'r B5105 (Cerrigydrudion)
- Follow signs to Clocaenog from the B5105 (Cerrigydrudion)

11. RHUG FARM ESTATE

CORWEN LL21 0EH NGR SJ 055 450

The Rhug Estate is a historic site associated with several of the most notable families of north Wales. The estate is now the home of a renowned organic farm, whose philosophy is "the circle of life" - maintaining health and quality through self-sufficiency, crop rotation and home-produced natural remedies. For one day only, a chance to have a guided farm tour by trailer, followed by a talk on the history of Rhug and the Wynn family.

Maximum 38 places on farm tour (a few more places are available for the talk)

11. STAD FFERM RHUG

CORWEN LL21 0EH NGR SJ 055 450

Mae Stad Rhug yn safle hanesyddol a chysylltiadau a rhai o deuluoedd mwyaf nodedig gogledd Cymru. Mae'r stad yn awr yn gartref i fferm organig enwog, a'r athroniaeth yw "cylch bywyd" - cynnal iechyd a safon drwy hunan gynhaliath, cylchdro cnydau ac adferiad trwy ddefnyddio cynyrch cartref naturiol. Am un diwrnod yn unig, cyfle i gael taith dywys o'r fferm mewn ol-gerbyd, ac yn dilyn sgwrs am hanes Rhug a theulu Wynn.

Uchafrif o 38 lle ar daith dywys y fferm (ychydig yn fwy o lefydd ar gael i'r sgwrs)

🕒 TAITH DYWYS Y FFERM:

Dydd Sadwrn yn unig 10.00yb

🕒 FARM TOUR:

Saturday only 10.00am

🕒 SGWRS:

Dydd Sadwrn yn unig 11.30yb
yn yr Ystafell Gynhadledd nesaf i'r Siop Fferm

🕒 **TALK: Saturday only 11.30am**
in the Conference Room adjacent to the Farm Shop

♿ Ystafell Gynhadledd yn addas i bawb. Grisiau i fyny i'r ol-gerbyd.

♿ Conference Room is accessible. Steps up to the farm tour trailer

👍 Mae Stad Rhug ar yr A5 i'r gorllewin o Gorwen

👍 Rhug Estate is on the A5 west of Corwen

📞 Bydd angen archebu o flaen llaw

📞 Janice Dale neu Elin Wiliam
01490 413000

janicedale@rhug.co.uk
elinwiliam@rhug.co.uk

📞 Advanced booking required

📞 Janice Dale or Elin Wiliam
01490 413000

janicedale@rhug.co.uk
elinwiliam@rhug.co.uk

ARDAL O RHUTHUN / RUTHIN DISTRICT

Dydd Sadwrn 9 o Fedi
Saturday 9 September

12. EGLWYS SANT DYFNOG, LLANRHAEDR Y.C

LL16 4NL NGR SJ 082 634

ADEILAD RHESTREDIG GRADDDFA I

Eglwys plwyf o'r canol oesoedd gyda Ffenestr Jesse yn dyddio o 1533 - portread gwledol mewn gwydr lliw o gart achau Iesu Grist. Y mae'r fan yma wedi bod yn fan gred addoli ers y 6ed ganrif - cell Sant Dyfnog. Rhan hynaf yr eglwys fel y saif yn awr yw'r tŵr, sy'n dyddio o'r 13edd ganrif; mae corff yr eglwys yn dyddio o'r 15ed ganrif, ag iddo batrwm a welir yn fynych yn y rhan yma o'r wlad, lle mae corff yr eglwys mewn dau hanner cyfartal - eglwys ddwbl.

12. ST. DYFNOG'S CHURCH, LLANRHAEDR Y.C.

LL16 4NL NGR SJ 082 634

GRADE I LISTED BUILDING

Medieval parish church with fine Jesse window dated 1533 - a visual representation in stained glass of the family tree of Jesus Christ. This spot has been a holy place of worship since the 6th century - St. Dyfnog's Cell. The oldest part of the church as it now stands is the tower, which dates from the 13th century; the body of the church is from the 15th century, and is of a pattern frequently found in this part of the country, the nave being in two equal portions - eglwys dwbl.

Dydd Sadwrn yn unig

10.00yb - 5.00yp

Saturday only

10.00am - 5.00pm

 Hawdd cyrraedd ato i bawb

 Fully accessible

 Trowch ar y chwith o'r A525 (Dinbych) ar ôl Pentre Llanrhaeadr

 Turn left off the A525 (Denbigh) after Pentre Llanrhaeadr

ANVIL POTTERY

Yr hen efail y pentrf sydd dros 200 mlynedd oed.

Ar agor Dydd Sadwrn

10.00yb - 5.00yp

An old village smithy over 200 years old.

Open Saturday 10.00am - 5.00pm

13. ST SAERAN'S CHURCH, LLANYNYS

LL16 4PA NGR SJ 103 626
GRADE I LISTED BUILDINGG

St Saeran's Church now stands on the site where a "clas" or religious community was founded in the 6th century. This 13th century double-naved church, once the mother church of southern Dyffryn Clwyd, is full of interest to visitors, with its Tudor porch, two ancient oak doors, pair of hammer-beam roofs, unusual fluted timber columns, carved stone memorials and timber panels, and two chandeliers. Its most striking feature is the 15th century wall painting of St Christopher carrying the infant Christ over a river, a remarkable survival of medieval imagery. The large yew tree in the churchyard is said to mark the centre of the Vale of Clwyd.

Parish registers and old family bibles will be on display.

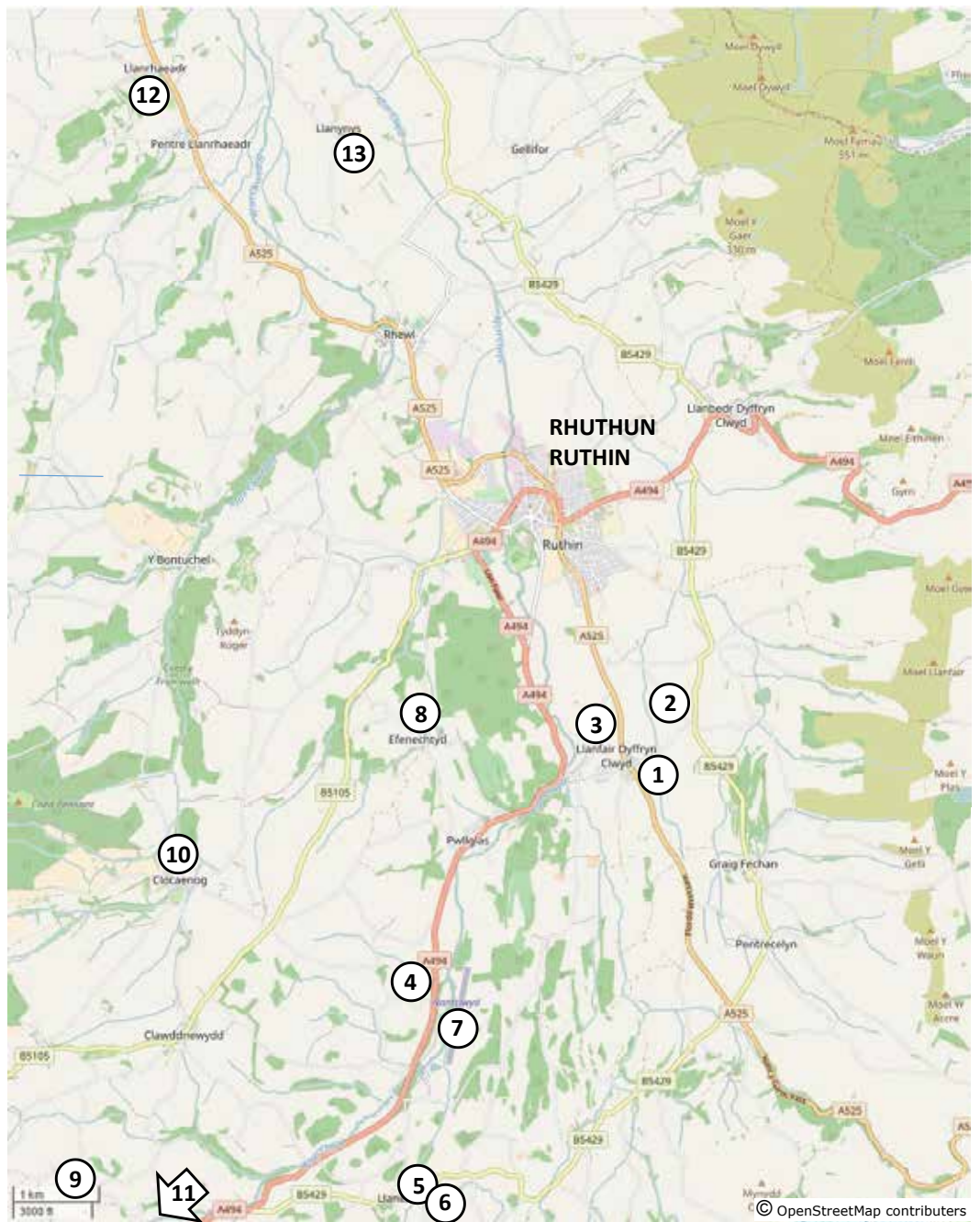
13. EGLWYS SANT SAERAN, LLANYNYS

LL16 4PA NGR SJ 103 626
ADEILAD RHESTREDIG GRADDFA I

Saif Eglwys Sant Saeran ar safle lle y sefydlwyd "clas" neu gymuned crefyddol yn y 6ed ganrif. Mae'r eglwys ddwbl hon o'r 13eg ganrif, un waith yn fam eglwys De Dyffryn Clwyd, yn llawn diddordeb i ymwelwyr, gyda phorth Tuduraidd, dau ddrws derw hynafol, par o drawstiau gordd i'r to, colofnau rhychiog pren anghyffredin, a dau ganhwylyr. Y nodwedd mwyaf trawiadol yw'r paentiad mur o'r 15ed ganrif yn dangos Sant Christopher yn cario'r Crist yn faban dros afon, goroesiad rhyfeddol o ddelw canoloesol. Dywedir fod y goeden ywen fawr yn y fynwent yn dynodi canolbwynt Dyffryn Clwyd.

Mi fydd cofnodion y plwyf a hen feiblau teulu ar ddangos.

- **Dydd Sadwrn & Dydd Sul**
11.00yb - 4.00yp
- **Saturday & Sunday**
11.00am - 4.00pm
- Hawdd cyrraedd ato trwy'r drws deheuol
- Fully accessible through south door
- Dilynwch yr A525 (Dinbych). Trowch i'r dde yn Rhewl a dilynwch arwyddion tuag at Llanynys.
- Follow the A525 (Denbigh). Turn right in Rhewl and follow signs to Llanynys

NODDIR GAN

Cyngor Tref Rhuthun
Earl Fitzwilliam Charitable Trust
Carroll Builders Ltd

SPONSORSHIP FROM

Ruthin Town Council
Earl Fitzwilliam Charitable Trust
Carroll Builders Ltd